ЮНАС МУСТРЬОМ

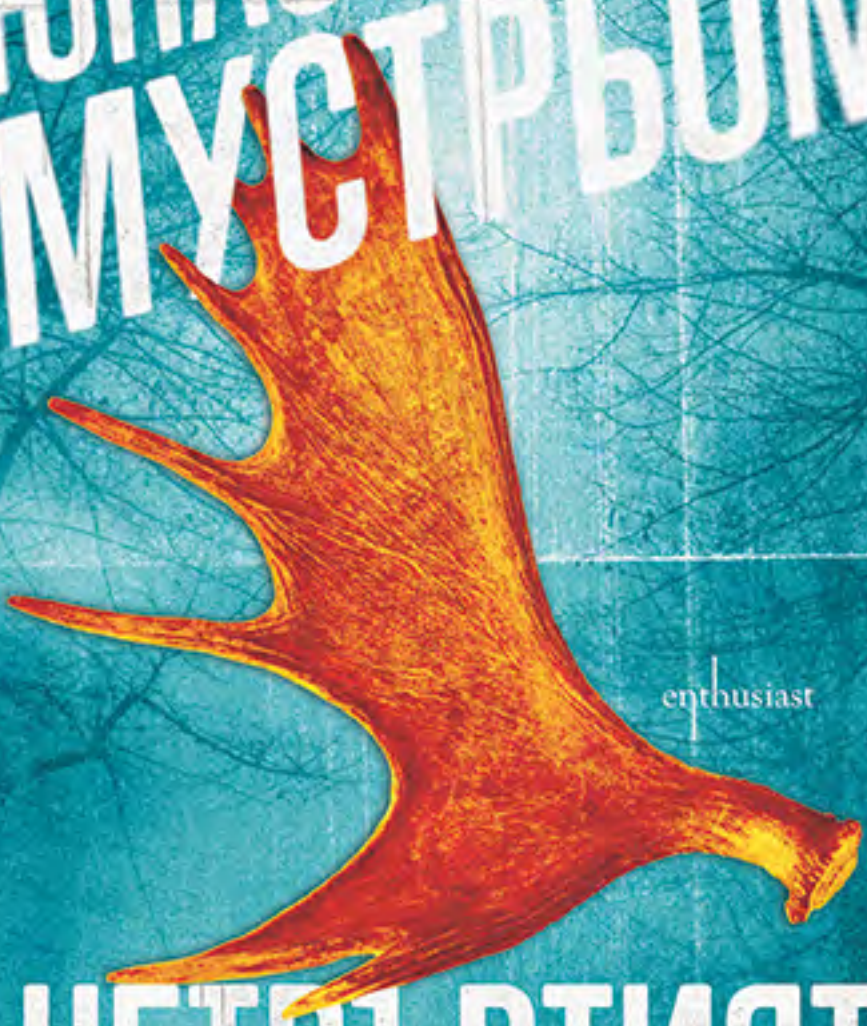

enthusiast

ЧЕТВЪРТИЯТ

Кошмарът отново чука
на вратата.

ЮНАС МУСТРЬОМ

ЧЕТВЪРТИЯТ

Превод от шведски
Росица Цветанова

enthusiast

София, 2025

Jonas Moström
Himlen är alltid högre

© Jonas Moström 2014
Published in the Bulgarian language by arrangement with Rights & Brands.
All rights reserved.

Юнас Мустрьом
Четвъртият

© Росица Цветанова, превод, 2025
© Ивайла Пеева, дизайн на корицата, 2025
© Enthusiast – запазена марка на „Алто комюникейшънс енд пъблишинг“ ООД, 2025

ISBN 978-619-164-726-2

ПРОЛОГ

Скоро ще завали, но тя решава да рискува. Ако върви бързо, би трябвало да успее да се прибере, преди да я настигнат черните облаци, които се носят над покривите на къщите. Мине ли по прекия път през гората, ще ѝ отнеме седем минути.

Прекарала е целия ден затворена между масивните тухлени стени. Има чувството, че пролетният взрив от пъпки и листенца ѝ убягва. А сега, когато най-после е навън, времето се разваля – едва ли не ѝ се присмива.

Загръща се с якето и тръгва. Струва ѝ се тясно, новите маратонки ѝ убиват и като цяло е крива. Осъзнава, че причината е във всичкия брътвеж, който е била принудена да търпи цял ден.

Облаците хвърлят сянка върху белезникавосивата болнична фасада зад нея и вече предчувства барабаненето на капките по ламаринения покрив. Ускорява ход.

Когато излиза на горската пътека, всичко притихва, освен дърветата, които се олюляват все по-насечено. Скоро ще стигне до велоалеята. Оттам ще ѝ остават само три минути. При тази ѝ мисъл мощна светкавица озарява гората. За секунда всичко наоколо става ясно. Всяко листенце, всяка игличка, всяко стръкче трева се запечатва върху ретината ѝ сред бяла светлина.

Инстинктивно отброява секундите, както е правила още от малка.

Седем.

Тътенът я застига като земетресение.

С облекчение забелязва еднофамилните къщи и блоковете с апартаменти под наем от другата страна на гората.

Небето е катраненочерно. Първите капки се стоварват върху тила ѝ с изумителна сила.

Слага качулката на главата си и набутва ръце по-дълбоко в джобовете.

Още една светкавица озарява света, още една снимка в главата ѝ.

Отброява. Три секунди.

Изведнъж бурята я застига. Дъждът се изсипва по асфалта като куршуми, хората по дворовете панически прибират дрехи, завивки и каквото още успеят да грабнат в бързината. Земята кипи с бяла пяна, а влагата прониква в дрехите и обувките ѝ.

Още две минути – надъхва се тя, когато свива между блоковете на улица „Густав Шелберг". Поредната светкавица, но сега вали толкова силно, че я долавя съвсем бегло, подобно на блед проблясък. Не чува последващ трясък заради плющенето по качулката ѝ.

Затичва се и решава да си вземе горещ душ още щом се прибере у дома.

Тогава го забелязва. На улицата пред жилището ѝ е спрян бял микробус. Когато минава покрай него, задните врати се отварят с гръм и трясък и оттам изскачат двама мъже в черни дрехи.

Зад нея се приближава сянка. Още преди да е успяла да се обърне, усеща парцал върху устата си, някой я сграбчва за ръката. Опитва се да изпищи, но чува само глуха вибрация във влажния плат.

Мъжете се приближават, но не може да види лицата им. Хващат я, ръцете им са навсякъде.

Тя хапе, рита и дращи. Успява да улучи на няколко пъти, но захватът им не се отпуска и с милиметър.

Гърчи се като обезумяла, дърпа всичко, до което успее да се добере. Бори се за въздух.

Усеща как ѝ се завива свят, как тялото ѝ изтръпва.

Краката ѝ се вдигат от тротоара. Изпада в безтегловност и дъждът я удря право в лицето.

Тупване върху твърд под. Затръшване на две врати.

*

Когато се събужда, лежи върху друг под. Главата ѝ кънти, пред очите ѝ проблясват светлини. Когато погледът ѝ се избистря, долавя нещо през пролуката на превръзката. Чвор, наподобяващ шапка на джудже, върху широката дъска.

Малко по малко започва пак да усеща тялото си. Лежи на една страна, ръцете ѝ са завързани зад гърба. Опитва се да ги помръдне, когато я срязва такава силна болка в китките, че ѝ идва да изкрещи, но няма начин да изплюе парцала от устата си. Краката ѝ също са завързани с дебели въжета около глезените и коленете.

Мъчи се да повдигне глава, но мускулите не я слушат. Има чувството, че е била в безсъзнание часове наред. Джинсите и блузата ѝ са влажни, но якето ѝ е изчезнало.

Къде съм? Кой ме е домъкнал тук?

Чува се единствено кроткото ръмене на дъжда по ламаринен покрив.

Изведнъж се отваря врата. Някой се задава по дъските с решителна крачка.

Вижда само чифт кафяви кожени обувки с пискюли, които се спират на метър пред нея, до чвора с форма на джудже. Широк разкрач, пръстите на краката сочат встрани, лявата обувка тропа нетърпеливо.

Обувките се спират и помещението се изпълва с напрегната тишина.

Издрънчаване. Към нея се плъзва сянка, падаща от мистериозната фигура.

После главата ѝ се замайва. Настъпва мрак.

Последното, което чува, е мелодията на звънящ мобилен телефон.

1

СТОКХОЛМ
НЕДЕЛЯ, 27 АПРИЛ 2014 г.

Натали Свенсон благодари за шампанското, смъкна се от бар стола и обърна гръб на щедрия, но лишен от харизма инвестиционен посредник, чието име вече беше забравила. Той беше прекалено срамежлив и муден. Като нищо щеше да му отнеме няколко седмици, докато поеме инициативата за нещо друго, освен да я покани на още едно питие. В допълнение допускаше, че е женен, макар онзи да твърдеше обратното: първия път, когато вдигна чашата си, тя бе забелязала светла ивичка върху загорялата от слънцето кожа на безименния пръст на лявата му ръка.

Напът към гардероба залитна. Осъзна, че не се дължеше единствено на новите ѝ обувки с висок ток „Диор“ и шарените светлини откъм диско топката, която се въртеше на тавана. Освен чашата шампанско беше изпила и едно сухо мартини и половин бутилка вино с вечерята. При все че ги беше редувала с минерална вода, както обикновено правеше, очевидно алкохолът ѝ беше дошъл в повече.

Взе палтото си и с надменен тон попита бодрия гардеробиер колко е часът. Той ѝ отвърна с усмивка с думите: „Три и половина – да повикам ли такси?“.

– Не, благодаря, няма нужда – отговори тя и си тръгна.

Пред „Кафе Опера“ на опашка чакаха дванайсетина души. Охранителите пуснаха две млади момчета през ВИП входа. Тя ги разпозна от телевизията и предположи, че или са участвали в „Х Фактор“, или в „Мюзик айдъл“, или в някое от

другите предавания за лов на таланти, които имаше навика да гледа с половин око след работните дни в клиниката.

На хората никога ли не им писва? – мина ѝ през ума и осъзна, че тя самата беше отговорът на въпроса. Благодари с усмивка на охранителя, който повдигна въжето, положи усилия да изглежда трезва и се запъти към пешеходната зона между Кралската градина и площад „Карл XII“.

Въздухът беше прохладен. Приятен мрак се спускаше над улици и площади. Тя се нуждаеше тъкмо от разходка, за да се събуди горе-долу във форма, преди да стане време да се качи на влака и да се прибере в Упсала. Надяваше се да събере сили и за обичайния си джогинг из Юргорден. Макар да се намираше в добра форма за своите четирийсет и пет години, напоследък бе забелязала, че качва два-три килограма, ако не спортува. Открай време си беше закръглена, но формите ѝ бяха на правилните места и хората я смятаха за красива. Типичната плюс сайз моделка, както обичаше да казва Тайра Банкс в „Следващият топмодел на Америка“. Но и за извивките си имаше граници. Веднага щом надвишеше идеалното си тегло, тя се чувстваше по-скоро пълна, отколкото секси.

Ето защо – макар да ненавиждаше спорта и да имаше навика да настоява, че репетициите с хòра на Екебю ѝ осигуряват движението, от което се нуждае – си беше купила чифт светещи маратонки за джогинг и си беше наложила да тича по три пъти седмично (които понякога се свеждаха до два или николко, ако можеше да се оправдае с времето). Тичането ѝ беше скучно точно колкото и спортът по телевизията, но поне можеше да слуша „Бекстрийт Бойс“, „Уан Дайрекшън“ или някоя друга момчешка група, за която не обелваше и дума нито пред колегите си, нито пред приятелите в хòра.

Странно – помисли си тя, отдръпвайки се от пътя на велосипедист, който се зададе с клатушкане по велоалеята в посока Операта. – *За първи път, откакто започнах новия си живот, избирам да се прибера сама.*

За шестте месеца, откакто бе наела едностайното жилище на улица „Артилеригатан“, беше пътувала до Стокхолм през всичките уикенди без деца, а от време на време

и вечерите след делничните дни, за да се среща с мъже, с които се беше запознавала по интернет или в някое заведение. След деветгодишен брак с Хокан, който я бе карал да се чувства все по-отегчена и затворена с всеки изминал ден, сега тя беше свободна. Направила беше онова, за което тайно бе мечтала, беше изпробвала крилете си и бе установила, че все още може да лети.

В началото беше подходила предпазливо, но с успешните мъжки завоевания и повишеното самочувствие бе дръзнала да прелети на все по-дълги разстояния. Романтични вечери, откачени излети и вълнуващ секс. Нови нрави, нови тела, нови смехове. Определено беше крайно време.

До преди да се разделят, тя вечно се бе старала да се впише. В училище беше амбициозна и раболепна. Получаваше най-високите оценки по всички предмети. Когато завърши гимназията, нямаше представа с какво иска да се занимава. Знаеше само, че иска да упражнява уважавана професия, в която да помага на хората. Ето защо избра медицината. Въпреки страха да не се провали и усещането, че никога не върши достатъчно, не бе съжалила за избора си. Затова пък беше съжалила за брака си с Хокан.

С годините той я беше натискал все повече към ролята на адвокатска съпруга и майка без други цели, освен да демонстрира перфектна фасада, а в хòра да стои най-отзад и да пее веднъж седмично. Успехите ѝ като учен и психиатър никога не се зачитаха в света на Хокан, съсредоточен маниакално върху парите. Сигурността се беше превърнала в тежест, а тя се беше примирила с това.

И така до една вторник вечер две седмици след четирийсет и петия ѝ рожден ден, докато подреждаше съдовете в миялната машина методично и старателно, както винаги. Изведнъж ѝ се стори, че цялото загубено време най-ненадейно беше успяло да я застигне. Сякаш всички потискани чувства се събраха в едно и решиха да разбият решетките на затвора, който бе построила за себе си. Макар тогава да не го знаеше, беше взела решение да напусне Хокан, преди да затвори вратата на миялната.

Сега щеше да си навакса всичките загубени години и възнамеряваше да го направи със замах. Животът ѝ щеше да добие цвят след черно-бялото. Нямаше намерение да пилее и секунда повече.

Тайно беше заменила части от прилежно планираното си ежедневие на взискателна майка, заета с работа и деца, за свобода, обаяние и кратки връзки. Отново се чувстваше привлекателна и щастлива – такава, каквато си внушаваше, че дълбоко в себе си винаги е била. И колкото повече харесваше тялото си, толкова повече го харесваха и мъжете.

Макар често да изпитваше угризения на съвестта заради Теа и Габриел, тя успяваше да си затваря очите, като си внушаваше, че така и на тях им е по-добре. Симптомите на синдрома на дефицит на вниманието (СДВХ), които Габриел имаше, бяха намалели и той беше съумял да премине през по-голямата част от втория срок на втори клас без ресурсен учител. Мълчаливата и примерна Теа най-после бе започнала да играе с другарчетата си от предучилищната, вместо да си седи вкъщи, вглъбена в книги и компютърни игри. Преди всичко децата се бяха сдобили с по-бодра и ведра майка.

Големият проблем беше, че Хокан искаше пълното попечителство над децата. Тя, разбира се, настояваше за споделено и знаеше, че на практика и той желаеше същото. Бившият ѝ съпруг не разполагаше с други аргументи, освен това, че я смяташе за безотговорна и егоцентрична. Адвокатът, когото бе наела, беше заявил, че Хокан нямал шанс. Спорът за попечителството бил неговият начин да я накаже. Поредното потвърждение, че беше постъпила правилно, като го бе напуснала.

На моменти си въобразяваше, че Хокан е прозрял какви ги върши тя в Стокхолм – че изобщо не спи у Луисе, че не ходи на театър и опера чак толкова често, колкото твърди.

Но не – разсъждаваше тя. Ако Хокан беше наясно с двойствения ѝ живот, нямаше да ѝ спести конфронтацията. Най-лошото беше, че не би се притеснил да го използва срещу нея в битката за децата.

Определено е крайно време да започна да си живея живота – повтаряше си тя. Макар да я делеше немалко от върха на възрастовата стълбичка, ходът на времето бе станал осезаем по начин, с какъвто не се беше сблъсквала досега. Точно както и пролетта тази година, тя щеше да разцъфти късно, но за дълго.

Подмина площад „Блàсиехолмсторг“ и продължи по „Аршеналсгатан“ в посока „Нюбруплан“. Токчетата ѝ тракаха по тротоара и шумът отекваше по каменните фасади, като че ли единствено този звук съществуваше в спящия град. Както обикновено, избягваше капаците на канализационните шахти с буквата А и на драго сърце правеше по някоя и друга излишна крачка, за да стъпва върху онези с буквата К*.

Пред „Буковскис“ внезапно спря. Ето че пак я застигна. Отчетливото неприятно усещане, че някой я следеше.

Обърна се рязко. Цареше тишина и не се виждаше жива душа. Тя си пое дълбоко въздух и се огледа. Претърси с очи входовете, ъглите на сградите и статуята на кон на площада.

Въобразявам си – увери себе си и продължи напред. Проклинаше се за пресилената реакция, но знаеше на какво се дължи. Фигура с тъмнозелен анорак, която през изминалия месец сякаш изникваше където и да се появи тя. Така и не беше успяла да го/я види – само от далечно разстояние: пред входа на новопостроената психиатрия, пред ИКЕА в Булендерна и на стъпалата пред „Каролина Редивива“**. Беше с нормално телосложение и сини дънки, а зелената качулка неизменно стоеше нахлупена на главата, за да не може да се различи лицето.

В началото беше решила, че са просто случайни съвпадения, но вече бяха станали прекалено много.

---

* И двата вида са канализационни шахти за отходни води, но във вторите има и тунели. Вярва се, че тези с буквата А носят лош късмет, а капаците с буквата К вещаят любов. – Бел. прев.

** Част от Университетската библиотека на Упсала в Швеция. – Бел. ред.

Недоумяваше кой може да е. Действително ѝ се намираха доста проблемни пациенти, а понякога и я заплашваха, ако откаже на някого болничен или рецепта за лекарство, класифицирано като наркотик. Но нямаше преки подозрения.

Като лекар от нея се очакваше да бъде пример за подражание, особено откакто през пролетта Студентският съвет я удостои с отличието „Мункен" за най-добър педагог в програмата за обучение на медици. Студентите със сигурност биха се изумили, ако знаеха на какво се е посветила в свободното си време.

Дали пък нямаше нещо общо с факта, че тя, в качеството си на най-изтъкнатия специалист по антисоциално личностни разстройства в страната, понастоящем неофициално беше членка на Групата за профилиране на извършители към Националната агенция за борба с престъпността? Докторската ѝ дисертация за изтласканите спомени при психопатите бе предизвикала небивал интерес и миналата Коледа Натали бе участвала в разрешаването на случая със сексуалното убийство на проститутка в Малмьо.

Или може да е бил някой от мъжете, с които се беше срещала? Неврохирургът, дърводелецът или неиздаденият поет?

Не. Макар някои да се бяха разочаровали от обяснението ѝ, че не иска да се срещат повече, никой от тях не беше видимо ненормален.

Натали погледна през рамо. Улицата пустееше и сърцето ѝ сподави безпокойството си. Понякога, когато Хокан беше най-натрапчив, ѝ беше минавало през ума, че е той. Че играе с нея някаква идиотска игра, за да я сплаши. Но това хрумване беше толкова глупаво, че го отхвърляше в мига, в който се захванеше да го анализира по-подробно. Пък и той щеше да прекара уикенда на конференция в Осло.

Спря се пред „Нюбругрилен" и си поръча мляко с какао и наденички с допълнително от всичко. Момчето от будката кимна уморено. След малко си получи храната. Яде и пи лакомо, след което усети как умът ѝ се избистря.

Докато пресичаше „Бюриер Ярлсгатан“, долови вибрация в коженото си яке. Извади телефона и видя, че е получила съобщение.

Здрасти, будна ли си? Прибирам се от Р. Да се видим? / Рикард

Обля я топлина и се усмихна. Той навярно се прибираше от „Риш“*.

С удоволствие. Пред работата ти съм. ☺

Допреди няколко месеца мисълта, че ще я ухажва една от изгряващите звезди на „Драматен“**, беше точно толкова смехотворна, колкото и да седи на бара в „Риш“ с черна рокля с дълбоко деколте и да поклаща небрежно обувки, за да лъщят подметките с малинов цвят, които си пасваха перфектно с дамската ѝ чанта.

Нощта в неговия апартамент преди няколко седмици беше върхът. Тя затвори очи за секунда. Спомни си ръцете му по тялото си, дрезгавия му глас и издръжливостта му.

Остана така, с телефона в ръка. Изчакваше, но отговор не последва. След минута се спря на стъпалата над бронзовия бюст на Стриндберг и зарея поглед над водата. Румената зора се запрокрадва над „Грьона Лунд“***. Тя се чувстваше колеблива и разпалена като светлината.

Единият банер над нея изплющя и тя рязко се върна в действителността. Рекламираха „Хамлет“ с Рикард в главната роля и оперния кросоувър „Дон Жуан“. Дали баща ѝ не беше поканил нея и Луисе да гледат уникалното съвместно представление между театъра и Операта тъкмо този петък?

Тя погледна дисплея отново. Още нямаше отговор. Тъй като не искаше да му се натрапва, реши да се прибира, но точно тогава телефонът ѝ извибрира.

---

* Френски ресторант – Бел. ред.

** Кралският драматичен театър на Швеция. – Бел. ред.

*** Популярен увеселителен парк. – Бел. ред.

Среща на „Карлаплан“ след 10 мин.

За да не изглежда лесна, изчака десет секунди с отговора.

Ок.

Както винаги след вечерта, когато Хокан вече беше пре-ровил телефона ѝ, тя изтри размяната на съобщения и се запъти към улица „Страндвеген“.

Между „Артилеригатан“ и „Юнгфрюгатан“ подмина ка-бинета по пластична хирургия на Луисе. Огледа снимките на красивите жени и мъже и се замисли над предложение-то ѝ да си повдигне гърдите и да си направи липосукция на корема. „Аз самата постъпих така след развода с Франк и не съм съжалявала нито ден – беше ѝ обяснила Луисе една вечер, докато си пиеха питиетата в „Стюрехоф“. – Разбира се, ще се уредиш с изгодна цена.“

Да, защо не – помисли си Натали и побутна гърдите си нагоре. Всъщност беше сравнително доволна и от размера, и от стегнатостта им, но както се казва: защо да се задо-волява с нещо, което може да стане още по-добро?

Представи си Рикард и продължи напред. На моста Юргордшбрун обърна гръб на водата и руменеещото небе и сви по „Нарвавеген“.

Срещу Историческия музей подмина входа на Франк. Запита се дали той работи тази нощ, понеже не се беше обаждал скоро. Обикновено искаше да се срещнат, когато тя е в града. И Франк, и Луисе бяха подновили връзката си с нея след развода. Луисе се нуждаеше от приятелка за клюки и партита. Франк – от доверен другар.

Погледна часовника. От съобщението беше изминал четвърт час. *Пристигам точно навреме* – каза си наум.

Видя Рикард, когато се канеше да пресече по пешеход-ната пътека при „Карлаплан“. Беше застанал на известно разстояние от фонтана, приковал поглед в мобилния си телефон. Тя вдигна ръка с намерението да го повика, но се

разсея при вида на някаква фигура, която бързо стана от една пейка до фонтана. Той – или може би беше тя? – закрачи решително към Рикард, който стоеше с гръб.

Нещо проблесна в ръката на непознатия в отражение откъм осветената вода.

Натали присви очи, за да вижда по-добре в полумрака.

Глух изстрел. Рикард се свлече на земята. Непознатият го хвана под мишниците, завлачи го към фонтана и го пусна във водата.

Натали не разбра на какво беше станала свидетел. Невронните пътища, които свързваха зрението с мислите ѝ, бяха блокирани.

Непознатият се втурна към велосипед, облегнат на един от брястовете около фонтана. Кръвта на Натали застина в жилите ѝ, когато забеляза тъмното яке.

Взираше се, вкаменена на мястото си.

Нямаше качулка, но на главата му беше нахлупена черна шапка. Бледата светлинка призори и тъмните дрехи обгръщаха лицето в мрак и то оставаше скрито.

Едва когато фигурата на велосипеда потегли по посока на метростанцията, тя тръгна към фонтана.

Приближаваше се стъпка по стъпка с усещането, че се движеше безкрайно бавно.

Когато стигна, видя най-напред червеното кърваво петно, което растеше около главата на Рикард подобно на ореол.

Той лежеше по гръб, с притворени очи. Черните му боти почиваха на дъното на фонтана, сивото му палто потъмня и потъна.

Тя нагази във водата.

– Рикард? – чу се да казва полувъпросително.

Думите ѝ се разнесоха в шума на фонтана.

Натали го сграбчи за тила и повдигна главата му над водата. С огромно усилие той помести ръката си и сграбчи нейната. Успя да изрече сподавено и завалено:

– Ви... Ви... тв...

После погледът му угасна. Брадичката му клюмна на гърдите, тялото му се отпусна и натежа в ръцете ѝ.

В главата ѝ имаше две мисли.
Това не се случва.
Адам.

Юнас Мустрьом
Четвъртият

Превод *Росица Цветанова*
Редактор *Симона Христова*
Дизайн на корицата *Ивайла Пеева*
Коректор *Снежана Бошнакова*
Предпечат *Натали Колева*

Шведска. Първо издание
Формат 60x90/16
Печатни коли 19
ISBN 978-619-164-726-2

Издава

enthusiast

Запазена марка на
„Алто комюникейшънс енд пъблишинг“ ООД
София, бул. „Васил Левски“ 31
тел. 02/943 87 16
e-mail: office@enthusiast.bg

Книгите на „Ентусиаст“ може да закупите от
www.enthusiast.bg

enthusiast.bg

Печат РОПРИНТ

Натали Свенсон, психиатър и член на Групата за профилиране на извършители към Националната агенция за борба с престъпността, преминава през най-големия си кошмар, когато годеникът ѝ Адам е изтръгнат безмилостно от прегръдките ѝ. Животът му е отнет по брутален начин, а мъртвото му тяло – захвърлено на дъното на фонтан.

Десет години по-късно, когато тя развълнувано чака на площад „Карлаплан" актьора Рикард Екенгорд за романтичната им среща, събитията от онази нощ се повтарят с болезнена точност. Натали чува глух изстрел и вижда как мъжът се свлича на земята. Непозната за нея фигура го хваща, влачи го до фонтана и пуска безжизненото му тяло във водата.

Обзета отново от ужасяващите си спомени, тя е сигурна, че огледалните убийства са свързани, и е твърдо решена да разплете една по една тънките нишки на мрачната истина. Някой обаче следи всяко нейно движение и диша във врата ѝ... винаги около нея, но вечно недосегаем.

Цена: 12 €/23,47 лв.

9 786191 647262

www.enthusiast.bg